

Zjavenie Jána 2, 12-17: **List zápasiacemu zboru v Pergamone**

¹² *Anjelovi pergamského cirkevného zboru napíš: Toto hovorí Ten, ktorý má ostrý dvojsieczný meč: ¹³ Poznám tvoje skutky, viem, kde bývaš: tam, kde je trón satanov; a že sa pridržáš môjho mena a nezaprel si vieru vo mňa ani v dňoch, keď Antipasa, môjho verného svedka, zabili u vás, kde býva satan. ¹⁴ Mám však niečo málo proti tebe, že tam máš ľudí pridŕžajúcich sa učenia Balámovho, ktorý učil Baláka dávať pohoršenie synom izraelským, aby jedli z mäsa obetovaného modlám a smilnili. ¹⁵ Tak aj ty máš ľudí, ktorí sa podobne pridŕžajú učenia mikulášencov, čo nenávidím. ¹⁶ Kajaj sa teda! Ak nie, prídem rýchlo na teba a budem bojovať proti nim mečom svojich úst. ¹⁷ Kto má uši, nech počuje, čo Duch hovorí cirkevným zborom! Kto zvíťazí, tomu dám jest' zo skrytej manny a dám mu biely kameň, na kameňku napísané nové meno, ktoré nepozná nik, iba ten, čo (ho) dostane.*

Mesto **Pergamon** v 1. storočí patrilo medzi najpôsobivejšie mestá Malej Ázie. Ležalo v dnešnom západnom Turecku (blízko mesta Bergama) a bolo postavené na **strmom kopci – akropole**, ktorá dominovala širokému údoliu rieky Kaikos. Keď človek prichádzal do mesta, videl ho už zďaleka: nádherné, **terasovité mesto stúpajúce do výšky s chrámami, palácami a oltármi**. Všetko sa ligotalo belobou a zlatom. A vysoko nad mestom sa týčil obrovský oltár Dia – bol taký monumentálny, že pripomínal trón. Práve preto sa o tomto meste hovorí v liste v Zjavenie Jána: „**Viem, kde bývaš – kde je trón satana.**“

Bolo to centrum cisárskeho kultu a pohanského náboženstva, kde bolo uctievanie bohov súčasťou každodenného verejného života. Život obyčajného kresťana v tomto meste bol každodenným zápasom o čistotu a vernosť. A to aj napriek tomu, že napodobňovali zvyky prvého zboru v Jeruzaleme. Stretávali sa po domoch (tzv. Domáce zbory), spolu sa modlili, čítali Božie Slovo, spolu chválili Boha.

Problém nebol v týchto stretnutiach v domoch, ale v spoločenskom živote v meste. V mestách Malej Ázie bolo veľmi bežné, že sa stretávali rôzne cechy remeselníkov, stretávali sa úradníci, bohatí ľudia pri neformálnych stretnutiach, alebo aj na oslavách a banketoch. A každé jedno takéto stretnutie bolo spojené s obetovaním božstvám. Aj mäso, ktoré sa kupovalo na trhu, pochádzalo z obetovaného mäsa božstvám.

Takže V Pergamone stáli kresťania uprostred dvoch mlynských kameňov: na jednej strane kult cisára, ktorý bol veľmi prísny a dôkladný a ak ho niekto nedodržiaval, bol obvinený ako nepriateľ štátu. O tom hovorí Pán Ježiš slovami „**Antipasa, môjho verného svedka, zabili u vás...**“. A tým druhým mlynským kameňom bol verejný život, vzájomné stretávanie sa, zapájanie sa do spoločenského diania, kde ale teda hrozilo, že sa kresťania budú automaticky účastníť pohanského kultu. Kresťan v Pergamone nemusel ísť do chrámu, aby sa stretol s modlárstvom. Stačilo prijať pozvanie na hostinu, kde jedlo bolo spojené s obetou božstvu. A nielen jedlo, ale súčasťou hostiny bolo priamo obetovanie modlám.

A práve tu sa začína ten najväčší zápas, o ktorom hovorí list cirkevnému zboru v Zjavenie Jána 2,12–17. Pretože otázka pre kresťanov v Pergamone nebola len otázkou viery v srdci. Bola to veľmi praktická otázka každodenného života. Niektorí kresťania v Pergamone zostali verní. Aj napriek nebezpečenstvu. Aj napriek tomu, že jeden z nich – Antipas – zaplatil za svoju vernosť životom.

Ale z dnešného textu počujeme, že niektorí začali robiť kompromisy. Táto skupina je nazvaná ako tzv. „**mikulášenci**“, či „**stúpenci Baláma**“. Možno si začali hovoriť: „*Ved' je to len jedlo.*“ „*Ved' Boh predsa vie, že v Neho verím.*“ „*Ved' sa musíme nejako zapojiť do života mesta.*“

A možno si podobné vety niekedy hovoríme aj my dnes. Žiaľ, aj dnes ideme ako kresťania, do kompromisu. Poznáte vety, ako: „*Ved' je to len malá vec.*“ „*Ved' dnes to tak robia všetci.*“

„Ved' sa predsa musíme nejako prispôbiť svetu, v ktorom žijeme.“ A najlepším argument, ktorý počúvam najčastejšie: „Ved' taká je doba.“

Nie je to vždy veľké rozhodnutie medzi vierou a neverou. Častejšie sú to **malé, nenápadné kompromisy**, ktoré sa zdajú byť neškodné. Možno je to situácia v práci, keď človek mlčí tam, kde by mal povedať pravdu. Možno je to tlak spoločnosti, aby sme prijali hodnoty, ktoré sú v rozpore s evanjeliom. Možno je to túžba zapadnúť, byť prijatý, nebyť ten „zvláštny kresťan“. Možno si ospravedľujeme tzv. „*spravodlivý hnev*“ a hneváme sa celý život. Možno je to len to správne kresťanské presvedčenie, podľa ktorého máme „právo“ iných súdiť a odsúdiť. Možno.... „Ved' Boh predsa vie, že v Neho verím.“

Lenže práve takto vzniká kompromis. Nie veľkým rozhodnutím. Ale malými krokmi. Najprv len jeden ústupok. Potom druhý. A zrazu človek zistí, že **už sedí pri inom stole**. A práve preto je také silné, že Pán Ježiš v liste zo Zjavenie Jána nehovorí len varovanie, ale aj zasľúbenie: „*Tomu, kto víťazí, dám zo skrytej manny.*“

Akoby povedal: Možno niekedy stratíš prijatie sveta. Možno sa niekedy budeš cítiť ako človek, ktorý stojí proti prúdu. Možno ťa budú považovať za čudáka a naivku, ak sa nebudeš hnevať a odpustiš, či prestaneš súdiť iných. Ale ten, kto zostane verný, **nezostane hladný**. Pretože Kristus sám hovorí v Evanjelium podľa Jána: „*Ja som chlieb života.*“

Obraz manny bol v tom čase veľmi silný, pretože hovoril o Božej starostlivosti a opatere. Manna bola chlieb, ktorým Boh živil svoj ľud na púšti. Aj prví kresťania si veľmi silne pripomínali sviatok Paschy. A manna nebola ľudskou potravou. Bola to **Božia potrava**. Podobný dôraz má aj Ježišovo „*Ja som chlieb života*“.

Práve pripomenutie manny hovorí kresťanom v Pergamone a aj nám niečo veľmi hlboké. Ak odmietnete kompromis, ak zostanete verní aj v tlaku sveta, **sám Pán Ježiš, „chlieb života“ nás budem živiť**. Pretože v skutočnosti nejde len o jedlo na stole. Ide o to, **z čoho človek žije**. Človek môže jesť z mnohých stolov sveta: zo stola úspechu, zo stola prijatia spoločnosťou, zo stola kompromisu, ktorý nám uľahčí život.

Ale Ježiš hovorí: „*Ja som chlieb života.*“ Ten, kto žije zo mňa, má život, ktorý mu nikto nevezme. Ani tlak spoločnosti. Ani prenasledovanie. Ani moc sveta.

A tak otázka, ktorá stála pred kresťanmi v Pergamone, stojí aj pred nami: **Z ktorého stola budeme jesť?** Žijem v kompromisoch, alebo žijem v čestnosti a vernosti voči svojmu Bohu? Prijmeme túto otázku ako pozvanie pozrieť sa do zrkadla listu cirkevnému zboru v Pergamone a rozhodnime sa. Budeme aj my tými, ktorí budú nasýtení mannou a prijmú biely kamienok? **Biely kamienok s menom** slúžil ako **identifikačný znak víťaza a vstupenka na slávnostnú hostinu**. Aj v tomto liste je to obraz pozvania na eschatologickú hostinu v Božom kráľovstve, kde obraz manny je obrazom tejto Božej hostiny. Tak ako? Učenie Balámovo, alebo manna a biely kamienok? Amen.